

Karácsony különös legendái

Szent Miklós napján nemcsak búcsúba, de Mikulás-házba is várták a karácsondiakat. A házikót a falubeli asztalos, Juhász István építette, akinek meggyőződése: a Karácsond településnév a karácsony szóból ered.

PALÁGYI EDIT

Fenyőillat fogadja a karácsondi Mikulás-házba betérő idegent. A földet faforgács-csal szórták be, a jóságos öreg hajlékához vezető utat tülevelűek szegélyezik. Fából ácsolt, nádfedeles kis kuckójában apró vaskályha, annak melegenél fogadja a hozzá érkező gyerekeket. Egy évben két-háromszáz-an is felkeresik, nemcsak a faluból, de a tágabb környékből is. A Mikulás szaloncukorral ajándékozza meg ifjú vendégeit, akik, ha akarják, feladhatják nála a karácsonyi ajándékokra szóló kérélmeket...

Az előkészületekről szinte csak suttogva beszél Juhász Gáborné, a művelődési ház igazgatónője, nehogy elrontsa az apróságok illúzióját. Elárulja, hogy ötödik éve fogadják e mesebeli környezetben egész napos programmal a gyerekeket templomuk védőszentje, Szent Miklós napján. Szerencséjükre a közeli Gyöngyöshalász népművelőjének személyében olyan Mikulást találtak, akinek valódi, hosszú, fehér szakállá van, s növeszti is egész

évben szorgalmasan. Az igazgatónő néhány éve maga is nagy örömmel öltözött be krampusznak, mára azonban átadta a szerepet az utánpótlásnak. A karácsondiak egyébként is komolyan veszik a kicsik megajándékozását: a helybeli óvodába például a falu első embere kopogott be piros palástban. Igaz, az egyik szemfüles gyerek nem állta meg, hogy szóvá ne tegye: a Mikulásnak éppen olyan nadrágja van, mint a polgármester bácsinak...

„Karasun cum filio suo Chuswet” – szól az idézet 1389-ből, Zsigmond okleveléből, ami magyarul annyit tesz: Karácsony a fiával, Húsvéttal. Mindezt a földrajzi nevek eredetmagyarázó szótárában mutatja Juhász István helybeli asztalos, aki a helytörténet lelkes kutatója. A könyv szerint Karácsond neve a karácsony ünnepnévből származik, s ezt a vélekedést osztja a helybeliek jó része is. Juhász saját elmélete szerint félnomád állattenyésztő őseink valamikor ide, a hegyvidék és alföld találkozásánál fekvő vidékre vonultak vissza téli – azaz karácsonyi – szállásra, innen ered a település elnevezése. Olyan monda is akad, amely szerint Aba Sámuel – akit a közeli Abasáron temettek el – valamikor ezen a tájon ilyentájt táborozott, s ezért hívják így e községet, melyet már a XIV. században említenek az iratok. Nem is akármilyen falu lehetett ez a Karacont – ahogy egykor írták –, hiszen 1332-ben már harminc garas papi tizedet fizetett, módosságában Gyöngyössel vetekedhetett.

Karácsond nagyobb hírverést érdemelne, főleg így karácsony táján – véli Juhász István,

aki évtizedek óta gyűjti a falubeli öregek által mesélt különös, csodás törtériákat. Mindig is akadtak a helybeliek között, akik furcsa látomásokról számoltak be. Akadt, aki megesküdött rá: virágosó hullott az égből, miközben a rózsafüzért imádkozta. Mások halottak napján látták a halottakat búcsút járni a templom és a temető között. Maga a helytörténész asztalos is azt bizonygatja, hogy az éjféli misén furcsa fényoszlopokat látott az Isten házában, s mindezt videón is megörökítette. A legérdekesebb eset 1989 szeptemberében történt, amikor egy gyöngyösi mester az utolsó simításokat végezte a karácsondi katolikus templom restaurálásra szorult főoltárának képén. A kép előtt felépített állványról furcsa jelenést pillantott meg: olyan fényalakot, amely a gyermeket tartó Máriát formázta. A megdöbbent férfi – akit megrázott és megtérített ez az élmény – szólt az építőanyagokat szállító gépkocsivezetőnek, aki fényképen is megörökítette a jelenséget. A helybeli plébános később megerősítette, hogy a templomban nincs olyan festmény vagy szobor, amely a kirajzoló alakhoz hasonló volna, és a nap sem süttött akkor, amikor a misztikus eset történt.

– Karácsond méltó lenne rá, hogy zarándokhely legyen – mondja Juhász, s fájlalja, hogy jó néhány éve már saját papja sincs a háromezer-háromszáz lelkes településnek. A helytörténész szerint csak annyit szeretnének elérni, hogy legyen mindig nyitva a templomuk: ha csodás gyógyulás történne, az megértsi a hitüket.